

Diari Oficial del Consell General

Any 2022 – VIII Legislatura – Núm. 4/2022

Sessió ordinària celebrada el dia 3 de març del 2022

El dia 3 de març del 2022, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 28/2022, que és el següent:

Punt Únic: Examen i votació del Projecte de llei d'aplicació de sancions internacionals.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferré Ghiringhelli
M. I. Sra. Eva López Herrero
M. I. Sr. Marc Magallón Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador

M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud

M. I. Sr. Roger Padreny Carmona

M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí

M. I. Sr. Josep Pintat Forné

M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo

M. I. Sra. Núria Rossell Jordana

M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez

M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet

M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

S'ha excusat l'absència dels M.I. Srs. Alexandra Codina Tort, Ferran Costa Marimon, Jordi Font Mariné, Pere López Agràs, Joaquim Miró Castillo, Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells i Judith Salazar Álvarez.

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Víctor Filloy Franco, ministre de Territori i Habitatge; Joan Martínez Benazet, ministre de Salut; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Trini Marín González, ministra d'Administracions Públiques i Participació Ciutadana.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Susanna Vela Palomares, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 12.02h)

La Sra. síndica general:

Abans d'iniciar l'ordre del dia previst, permeteu-me que doni lectura de la declaració del Consell General en relació a la situació de la República d'Ucraïna. El Consell General condemna i lamenta les accions bèl·liques iniciades per la Federació Russa contra la República d'Ucraïna i demana el seu cessament. Davant una situació que té greus conseqüències per a tota la població ucraïnesa, així com a escala regional i global, el Consell General demana que s'aturin les accions de guerra i es treballi per a trobar una resolució pacífica al conflicte mitjançant la via de la negociació. Aquesta cambrà manifesta la seva solidaritat amb totes les víctimes i demana que s'estableixin els corredors humanitaris necessaris per a salvaguardar la població civil. Alhora, dona el seu suport a les organitzacions humanitàries que treballen sobre el terreny per a defensar els drets humans. Finalment, manifesta el ple convenciment que les relacions entre països han de ser sobre

la base del diàleg i del respecte mutu dins el marc dels fòrums internacionals a fi d'aconseguir la pau.

Punt únic: Examen i votació del Projecte de Llei d'aplicació de les sancions internacionals.

El Projecte de Llei fou publicat en el Butlletí número 28/2022 del 2 de març.

Havent requerit al Govern la tramitació d'aquest Projecte de Llei pel procediment d'extrema urgència i necessitat, i havent-se atorgat aquest per la Sindicatura, intervé per part del Govern per defensar el text, segons disposa l'article 113.2 del Reglament del Consell General, el senyor Èric Jover.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies, senyora síndica.

Deixi'm començar per un agraïment a Sindicatura i als diferents grups parlamentaris per la bona predisposició a treballar, amb la màxima diligència possible, la tramitació d'aquest Projecte de Llei per la via d'extrema urgència i necessitat. Defensar, després de les paraules de la senyora síndica, el Projecte de Llei d'aplicació de sancions internacionals té tot el seu sentit, però deixeu-me fer un pas enrere.

Andorra, des de l'obtenció de la Constitució, ha esdevingut un actor més de la comunitat internacional i hem anat enriquint les nostres relacions bilaterals i la nostra presència en diferents fòrums multilaterals. Si reprenem l'article primer de la nostra Constitució, s'estableixen com a principis inspiradors de l'acció de l'Estat andorrà el respecte i la promoció de la llibertat, la igualtat, la justícia, la tolerància, la defensa dels drets humans i la dignitat de la persona. Aquests principis ens han de guiar tant en les nostres polítiques nacionals com també en la nostra política exterior. A més, cal incidir en els compromisos assolits internacionalment a través de l'adhesió a diferents tractats i convenis, i posaré com a exemple l'adhesió al Conveni de Ginebra del 1949, que ens obliga a respectar i a fer respectar el dret internacional humanitari en qualsevol circumstància.

A Andorra formem part de la comunitat internacional i n'assumim la plena responsabilitat en totes les circumstàncies. Així, per exemple, en política ambiental, tot i la modèstia dels nostres impactes a escala global, assumim amb responsabilitat ja sigui la lluita contra el canvi climàtic o l'aposta per l'Agenda 2030 per la promoció dels Objectius del Desenvolupament Sostenible. La història d'Andorra ens defineix com a poble de pau i terra d'acollida. I en aquest segle XXI Andorra continua apostant, com no pot ser d'una altra manera, per la pau. Per això considerem que l'única via de resolució dels conflictes ha de passar pel multilateralisme i pel diàleg. Però de vegades les paraules no són suficients i cal desenvolupar les potestats coercitives de l'Estat per poder incidir a través de sancions econòmiques, entre d'altres mesures, en el comportament ja sigui d'individus, entitats o estats.

De fet, ja tenim un mecanisme en el nostre ordenament jurídic, la Llei 14/2017 de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme, que ens permet

incidir, que ens permet fer restriccions a ciutadans o entitats associats amb el terrorisme o el finançament del terrorisme o la proliferació de les armes de destrucció massiva. Però aquest paraigües no és suficient pel pas que volem fer avui. I en aquest sentit, ens calia un paraigües normatiu més ampli per poder encabir altres tipologies de sancions internacionals.

L'objectiu que trametem a través d'aquest Projecte de Llei, un Projecte de Llei breu de vuit articles i una disposició final, és poder aplicar les propostes de sancions que emanin d'organismes internacionals i, principalment, de Nacions Unides o de la Unió Europea. A ningú se li escapa que, tot i voler establir un marc general, el moment i el tempo escollits per a la tramitació d'aquest Projecte de Llei estan estretament lligats amb el conflicte que està patint Ucraïna. La voluntat de Govern, i així s'ha expressat públicament el cap de Govern, és aplicar a la Federació Russa i a Bielorússia les sancions proposades per la Unió Europea. A través de les sancions aplicades, l'objectiu és que l'impacte econòmic de la guerra faci recapacitar els responsables polítics russos i aturi una invasió completament injustificable.

Posava un exemple de la contribució d'Andorra en la comunitat internacional en els àmbits dels Objectius de Desenvolupament Sostenible o la lluita contra el canvi climàtic. Aquí també hem de seguir el mateix paradigma, conscients de la nostra dimensió, amb un important sentiment de modèstia. No podem ni volem defugir la nostra responsabilitat i continuarem apostant per la pau amb tots els instruments que tinguem al nostre abast. Per aquest motiu, demano als consellers de la cambra de donar suport a aquest Projecte de Llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Iniciem les intervencions. Senyora Carine Montaner Raynaud, consellera general no adscrita, és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Com deia el senyor Carl von Clausewitz, impulsor del pensament militar modern, la guerra és la continuació de la política per d'altres mitjans. Si la guerra està decidida per uns governs, els que pateixen són les poblacions innocents. Massa guerres ha patit el món després de la Segona Guerra Mundial. Massa atacs militars es van produir sense respectar el dret internacional. Si mirem l'actuació d'alguns països, incloent els americans i l'OTAN, quants conflictes armats hi han hagut sense autorització de l'ONU? Quants? La llista és llarga? Quantes víctimes innocents van morir? Quants nens? Quantes dones? Quants homes van deixar-hi la vida? Quants van morir per voler ser independents, un poble lliure? Des del 2014, en unes regions d'Ucraïna, hi han morts, morts d'ucraïnesos que perden la

vida, persones que se senten amb una identitat russa. Ara un altre cop tenim el conflicte Rússia-Ucraïna que no respecta el dret internacional.

Ara estem vivint per segon cop, però diria de manera més violenta, l'amenaça d'una guerra nuclear. Dic per segon cop, senyors, sí. Si fem memòria, recordem el president Kennedy, que havia avisat Rússia de treure els seus míssils a Cuba l'any 1962, perquè els americans consideraven que Rússia era una amenaça massa a prop dels Estats Units i havia avisat que faria un atac nuclear. Considerant que Rússia i els Estats Units tenen una desconfiança mútua, Rússia va demanar a l'OTAN de no expandir-se a l'est. La crisi dels míssils de Cuba van ser 12 dies molt durs, a l'octubre de 1962, que van marcar la història de la nostra humanitat i que el món va passar molt a prop de la Tercera Guerra Mundial. Quan analitzem els fets, deixant de banda les emocions, veiem que el senyor Putin ha avisat del risc nuclear arran de les mesures per acorralar Rússia. Rússia, primera potència nuclear amb una tecnologia molt avançada, Rússia que posseeix l'arma RS28, sofisticada, indetectable amb els radars i amb un radi d'actuació de 10.000 quilòmetres. És a dir, una arma que podria destruir un país sencer com França en uns segons.

Senyors i senyores d'aquesta cambra, el risc és màxim. Davant grans potències internacionals nuclears, com a dona d'Estat que soc, desitjo de tot cor que Rússia, Ucraïna, l'OTAN i la UE arribessin a un compromís pel bé de tots via el diàleg. Trobo perillós menysprear i acorralar una potència nuclear com Rússia. Rússia, que demanava respectar les promeses de l'OTAN de no expandir-se a l'est. Tot aquest afer apel·la a un mínim, un mínim, de prudència. Com a dona d'Estat que soc, protectora del poble andorrà, demano neutralitat. La neutralitat recomanada pel nostre *Manual Digest* i la neutralitat que ens ha permès més de 700 anys de pau. Una neutralitat que garanteix la seguretat del nostre poble andorrà i també la seguretat dels seus dirigents. Encoratjo de veritat el Govern a guardar aquesta unitat del poble andorrà, andorrans i residents, incloent hi evidentment els 600 russos i persones d'Ucraïna que viuen en el nostre magnífic país. Viuen en una terra de pau, un país neutral.

Encoratjo el Govern a posar en marxa plans de solidaritat per Ucraïna, amb enviaments de roba, d'aliments, i fer un pla d'acollida per les persones que pateixin els desastres de la guerra.

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyora Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Per acabar, senyora síndica, només dir que en aquest context tan difícil em sembla perillós accelerar, i no s'havia d'accelerar, les negociacions amb la Unió Europea.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Moltes gràcies, senyora consellera.

Pel grup parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Josep Pintat, teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies, senyora síndica.

Des de Terceravia, senyora síndica, compartim plenament les seves paraules que acaba de pronunciar en el ple d'aquesta cambra. Terceravia pensem fermament que tots els presents en aquesta cambra ens uneix, per sobre de tot, un sentiment d'orgull, de pertinença a un territori lliure i sobirà que amb molt esforç i sacrifici, però també amb solidaritat, s'ha guanyat el seu espai en l'escena internacional. A tots aquells que ho han patit i també gaudit, i a totes les dones i homes que durant molts segles han anat forjant una cultura, unes tradicions i un model de vida i de país, els devem. I alhora nosaltres tenim la mateixa obligació envers les noves generacions per tal de deixar un llegat, si més no, igual que hem trobat.

Amb la promoció dels valors d'Andorra a l'exterior com la pau, la democràcia, els drets humans i el desenvolupament, hem sabut projectar la imatge real d'Andorra, d'un poble progressista, de pau i solidari. I en aquests temes, Terceravia no som ni alienats ni neutres. Terceravia estem del costat de les llibertats a l'entorn d'aquests valors i això és el que desitgem i volem per a tots els estats i no les guerres. En el Concert de les Nacions, els estats sobirans són iguals jurídicament, accepten les regles del joc, els drets i les obligacions, les oportunitats i els reptes. I avui no és l'excepció. Si la unió de tots els estats enfront de la lluita contra la pandèmia ha estat el camí per anar-los superant, aquest també és el camí per afrontar els qui promouen l'agressió bèl·lica. El Govern ens presenta avui una llei d'extrema urgència i necessitat per contribuir a (no s'entén). El grup parlamentari Terceravia així també ho entén i, per tant, el nostre vot serà a favor del Projecte de llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Pintat.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyora Susanna Vela, teniu la paraula.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies senyora síndica.

Per començar, dir-vos que el nostre grup parlamentari i el Partit Socialdemòcrata s'uneix a les paraules que heu pronunciat a l'inici de la sessió. Aquests dies la comunitat internacional ha pres de forma pràcticament unànime una sèrie de resolucions amb la voluntat de posar fi a l'agressió bèl·lica perpetrada per la Federació Russa, amb la complicitat de Bielorússia, a Ucraïna. Andorra forma part de la comunitat internacional i al llarg dels anys hem signat tractats internacionals que ens (no s'entén) a respectar i a fer respectar el dret internacional humanitari. Andorra no pot mirar cap a un altre costat i entenem que per garantir el respecte del dret internacional públic, en particular els Drets Humans, ens hem d'alinejar amb les

mesures restrictives per aplicar les sancions econòmiques internacionals que han estat preses per l'organització de les Nacions Unides, la Unió Europea i altres organismes internacionals.

El Govern ha analitzat poder prendre aquestes mesures i ha arribat a la conclusió que no hi havia el marc legal per fer-ho, així que és necessari dotar-nos d'un marc normatiu que permeti a l'Estat de prescriure totes aquestes mesures. Aquests dies ja ens hem manifestat perquè Andorra adopti les mesures equivalents en la línia de les mesures preses per la comunitat internacional, i la llei que avui es debat ho fa possible i, per tant, compta amb el vot favorable del nostre grup parlamentari. Aprofito per demanar, per encoratjar al Govern que analitzi i se sumi a les altres mesures que s'estan proposant en relació amb la suspensió o l'exclusió efectiva de la participació de la Federació Russa en organismes internacionals com el Consell d'Europa i l'OSCE, mentre duri el conflicte bèl·lic almenys.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyor Carles Enseñat, teniu la paraula.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyor nunci. Gràcies, senyora síndica.

Primer de tot, unir-me a la unanimitat d'aquesta cambra en quant a avalar, i no solament avalar, sinó anar més lluny i fer nostres les seves paraules per tal que aquesta guerra, que tan a prop tenim, acabi al més aviat possible.

El contingut del Projecte de Llei que avui se sotmet a votació pot semblar certament complex, però per resumir-ho de manera molt senzilla, respon al compromís del nostre país, d'Andorra, amb uns principis tan bàsics, essencials i universals com són els Drets Humans, la democràcia, la justícia i la dignitat. Principis que ningú, sigui qui sigui, i tingui la posició que tingui, pot vulnerar, ha de vulnerar. Si, malauradament, això passa, si hi ha aquests principis en risc, s'ha d'actuar. Tots estem veient pels mitjans i les xarxes l'avenç de la guerra. Estem presenciant pràcticament en directe una massacre, la pèrdua de vides de centenars de civils en ple segle XXI sense cap justificació possible. I de veritat que algú se li pot passar pel cap que hem d'estar callats? No. Andorra no es pot quedar muda. No es pot quedar de braços plegats. Som i hem estat al llarg dels segles un país neutral. És veritat. Ho hem estat. I és un orgull que ens defineix com a país i com a societat que ha establert els fonaments de la nostra història i que també està escrivint el nostre present actual. Un país neutral, però també un país pacífic que defensa el diàleg i la diplomàcia en la resolució de conflictes, que rebutja les armes com a via per arribar a qualsevol objectiu. La guerra no pot tenir cabuda en aquest segle XXI.

I aprovant aquest Projecte de Llei ens alineem, per tant, amb els nostres territoris veïns, també amb la Unió Europea, en l'acció conjunta per aturar la guerra, no a Rússia, sinó a la guerra. I com? Aplicant mesures correctives consensuades en el si de la UE contra els

iniciadors d'aquesta guerra, que és Rússia i, en segon lloc, Bielorússia. Aquestes mesures, que podran ser aplicables tant a persones físiques com jurídiques, possibilitaran restringir el tràfic de béns i serveis, pagaments i capitals, bloquejar actius financers, així com frenar possibles intercanvis científics, tecnològics, esportius i culturals. Tot plegat amb l'objectiu d'asfixiar l'acció del govern que inicia la guerra i influenciar, en la mesura del que puguem, en la missió irrenunciable del retorn de pau al territori, al nostre continent, Europa.

Senyores conselleres i senyors consellers, aprovant aquest Projecte de Llei alcem la veu a favor de la pau i evadim qualsevol dubte sobre la nostra posició davant del conflicte, preservem el compromís del nostre país amb la comunitat internacional i amb l'adhesió a aquells tractats amb què ens hem volgut obligar a respectar el dret internacional humanitari, però també preservem el nostre compromís infranquejable amb l'acció pacífica i, sobretot, el nostre compromís amb ajudar i estar al costat del qui més pateix una guerra i menys culpa en té: les persones, les famílies o els infants que la pateixen sense poder fer res més que escapar d'ella. Ells són els qui s'han quedat sense esperança. I si la comunitat internacional no actua, també nosaltres, també Andorra, es quedarà també sense futur. Actuar amb una estratègia conjunta comunitària és la via per posar fi a aquesta guerra el més aviat possible. I que no pateixin alguns, seguirem sent un país neutral com ho hem estat sempre. No canviarem ara el rumb de la nostra història.

Abans d'acabar, senyora síndica, m'agradaria deixar clar que, malgrat que som un país petit i poc decisiu en les decisions internacionals de gran escala, no ens ha de tremolar la veu per demanar al govern rus, les vegades que faci falta i en reiterada insistència, que aturi l'agressió bèl·lica, que retiri les seves tropes i armament i opti per les paraules, pel diàleg i per la diplomàcia. Que opti per posar fi a aquest traumàtic conflicte que cada minut que passa posa més en perill la vida dels ciutadans dels territoris involucrats.

Per tot l'exposat, els grups parlamentaris Demòcrata, Liberal i de Ciutadans Compromesos votarem a favor del Projecte de Llei d'aplicació de sancions internacionals.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

El Govern desitja intervenir. Senyor Jover, teniu la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies, senyora síndica.

M'agradaria començar per agrair el posicionament de les forces constructives de l'arc parlamentari. Crec que és important que una àmplia majoria o una molt àmplia majoria de l'arc parlamentari doni suport a aquest Projecte de Llei. Crec que és un missatge important i, reprenent una frase que acaba de dir el conseller Enseñat, el Consell General i el Govern amb aquesta iniciativa legislativa alcem la veu per la pau, alcem la veu contra qualsevol tipus de guerra que es pugui produir de manera tan injustificada com la que estem vivint.

També, per una intervenció que ha fet la senyora Susanna Vela, només dir-li que ja hem fet passos. Ens encomanava a avaluar la possibilitat de suspendre Rússia de manera temporal d'alguns organismes internacionals; informar-la que el passat 25 de febrer el Consell d'Europa, amb el vot favorable d'Andorra, va decidir suspendre a la Federació Russa d'aquest organisme. Són decisions d'un pes polític molt important, però que nosaltres considerem que justament per intentar totes les vies per la pau hem d'aconseguir posar pressió, en el bon sentit de la paraula, sobre els dirigents russos perquè puguin reconsiderar la seva posició, i el Govern, a través del seu Ministeri d'Exteriors, doncs estem especialment actius en aquesta temàtica.

Respondré molt breument a la senyora Carine Montaner. Crec que el senyor Carles Enseñat hi ha incidit, que vostè segurament fa una definició de la neutralitat que no és l'adequada. Andorra és un país neutral i tenim la plena voluntat i, n'estic segur que vostè també, de continuar sent neutrals. Però, evidentment, la neutralitat no ens pot fer defugir els nostres principis, els principis que tenim com a estat, els principis que ens hem obligat per la nostra Constitució, els principis que ens hem obligat pels tractats internacionals, i en cap cas la prudència ens pot fer esdevenir traidors amb aquests principis bàsics que ens defineixen com a estat i com a persones. Vostè, en un punt de la seva oratòria, ha decidit o ha comentat que hem de ser prudents per a la seguretat dels ciutadans. Hi estic d'acord, és un element a tenir en consideració, però també ha dit la seguretat dels dirigents. I aquí crec que els dirigents evidentment hem d'assumir les nostres responsabilitats sense pensar en nosaltres mateixos, sinó pensant amb els homes d'estat que hem de ser, amb els homes que gestionem la cosa pública que hem de ser més enllà de les nostres comoditats personals, siguin quines siguin, com estan demostrant, de fet, responsables polítics en països que actualment estan en conflicte i que continuen assumint les seves responsabilitats tot i el risc suprem que estan patint les seves vides.

Nosaltres pensem que amb aquest Projecte de Llei fem una aposta per la pau i agraeixo molt sincerament que fins i tot per aquest tràmit d'extrema urgència i necessitat, que no és el que permet un debat més ric i constructiu a les forces parlamentàries, les forces, tant de la majoria com de l'oposició, hàgiu decidit fer aquest vot de confiança, construir junts una eina més per lluitar per la pau.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Jover.

Alguna altra intervenció? Senyora Carine Montaner Raynaud, teniu la paraula.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies.

Senyor Jover, sí que estic preocupada, tant pel país com pels dirigents d'aquest país. I diré la diferència que hi ha entre Andorra i d'altres països. Els caps d'estat normalment tenen guardaespalles, tenen un dispositiu de seguretat al seu voltant, increïble, cosa que no tenim

a Andorra. El senyor cap de govern va a fer les compres, etcètera. Clar, és a dir, tothom aquí, en aquesta cambra, tenim una vida normal, sense guardaespalles. No tenim ni exèrcit, senyor Jover. És molt diferent.

Llavors dic que, prenent decisions com aquestes, hem de ser conscients que hi ha un risc per a la seguretat, tant pel nostre país com per la seguretat dels dirigents del país. Si vostè no considera... Jo respecto, senyor Jover, el seu posicionament, però jo tinc dret de veure un risc. Potser vostè no el veu, jo hi veig un risc imminent. Ja he dit el posicionament, senyor Jover. A mi no m'agradaria que passés un desastre a nivell del nostre país i tampoc al Govern i a les persones que han votat en favor d'aquesta llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Montaner.

Els grups desitgen intervenir? Perdó, senyor Pintat, que no l'havia vist. Teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, amb aquesta intervenció ja he deixat clara la nostra postura. I també voldríem fer un pas més, i un pas més, aquesta vegada, per dirigir nos a Govern. Estem en una situació complexa. Hi ha una pandèmia que encara està en curs, remetent, existent. Hi ha aquest conflicte amb les seves derivades que tindrà en tots els àmbits, humanitaris i econòmics, i Andorra no en serà aliena. Creiem que en aquestes circumstàncies els impactes pel país i per l'economia seran importants.

I ho tornaré a fer una vegada més: des de Terceravia estenem la mà, si es vol parlar d'aquests temes el que queda d'aquesta legislatura, perquè els reptes seran majúsculs i tots en patirem. Només cal veure l'exterior, les pujades d'inflació, per part de l'oferta, on les polítiques comunitàries ja no són útils. Aquestes pujades d'inflació es traduiran en menys demanda i, per tant, en temes de turisme, a patir, i possiblement una recessió econòmica. Crec que toca replantejar aquestes qüestions, i de forma seriosa, i crec que no han de continuar actuant per la via de l'extrema urgència i necessitat. Nosaltres estem disposats a parlar-ne. Ara depèn de vostès.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Pintat.

Algun grup més vol intervenir? És el torn dels grups.

Senyor Espot, teniu la paraula pel Govern.

El Sr. Xavier Espot:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Miri, senyor Pintat, jo agraeixo molt la seva intervenció i la seva mà estesa per poder parlar i col·laborar de cara a l'anàlisi i a la recerca de possibles mesures de contenció o de reversió dels possibles efectes negatius que es derivi d'aquesta crisi. Efectivament, jo crec que vostè ha fet una diagnosi encertada. Tot just encara estem albirant el principi de la fi de la pandèmia i, per tant, encara estem notant els seus efectes econòmics i socials negatius, per bé que crec que ens hem de felicitar de la capacitat de represa de la nostra economia que estem tenint, i això també és un bon senyal de la resiliència del nostre país.

Però és veritat. És veritat que estem tots plegats, ja no només Andorra, sinó els països del nostre entorn i m'atreiria a dir tot el món, en una situació d'extrema fragilitat que evidentment no aconsellava una segona crisi com la que estem vivint ara amb la guerra d'Ucraïna. Com vostè diu, també evidentment se'n derivaran efectes negatius, propis o específics d'aquesta crisi, però també és cert que crec que en el cas d'Andorra aquests efectes negatius seran més limitats o més sectoritzats que en altres països.

De moment nosaltres, ja li vaig comentar l'altre dia en ocasió de la Junta de Presidents, hem demanat a l'AFA i a la UIFAND que facin una primera prospecció de quin impacte podria tenir en la nostra economia i en el nostre sector bancari particularment, les mesures sancionadores que avui adoptem. Semblaria que aquest impacte serà força limitat però no podem obviar, evidentment, que a mig i a llarg termini hi haurà un impacte important pel que fa a la qüestió energètica. Perquè vostès saben que directament o indirectament molts països europeus, i també Andorra, ens nodrim de les matèries primeres que poden venir de la Federació Russa. Per tant, doncs això ho haurem de tenir en compte, ho haurem de quantificar i evidentment també haurem d'estar al costat dels ciutadans en el cas que s'albiri un possible increment del preu d'aquestes matèries primeres. Per tant, totalment d'acord. Li recullo el quant. Penso que és una tasca que hem de fer entre tots. I és una tasca que és necessària, no només per prevenir mals majors en el futur, sinó també per tranquil·litzar la nostra ciutadania.

I tenint en compte que he agafat la paraula en aquest torn d'intervenció per contestar al senyor Pintat, només faré una petita precisió o, en tot cas, un agraïment a la senyora Montaner per la seva extrema preocupació per la meva seguretat. Li agraeixo molt. Crec que l'honora, però crec que també l'honoraria posar de manifest que al final els responsables polítics, en tot cas així ho entenc jo, el dia que decidim assumir un càrrec de responsabilitat política decidim fer prevaldre l'interès general per davant de l'interès particular. I per tant, en el moment en què el Govern va promoure aquestes sancions, evidentment, l'última cosa que em va passar pel cap és la meva pròpia seguretat, sinó quin era l'interès general del nostre país i l'interès de la comunitat internacional. I crec que aquestes sancions van en aquest sentit.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Espot.

La senyora Montaner desitja intervenir. És el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Sí. Senyor Espot, jo també estic preocupada per la seguretat dels nostres ciutadans. Andorra és un país on hi ha molta seguretat. Per què? Perquè fins ara no s'havia posicionat mai. En cap guerra; cap, cap. Això era el nostre ADN. Ara ens posicionem. En aquesta cambra la major part de les persones aquí s'han posicionat. Doncs aquí hi ha un abans i un després, senyor cap de govern. Llavors, què passa? Que haurien de tenir una vigilància amb helicòpters, crec, i mirar de tenir un pla de seguretat també per a les persones que prenem decisions. I també potser mirar, com ho fan d'altres països, d'aprovisionar-se de iodur de potassi per si la cosa es gangrena i anem cap a l'extrem, en cas d'amenaça nuclear. Dit això, senyora síndica, millor prevenir que curar, us dic. A vegades, veient que la cosa no ens pot passar... Fins que passa.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

És el torn dels grups. Entenc que Terceravia no desitja intervenir. Senyor Carles Enseñat, pel Grup Parlamentari Demòcrata.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

Miri, senyora Montaner, vostè fa una interpretació de la història molt a la seva manera, i li faré dos referències o tres. Per exemple, vostè què creu que feia la gendarmeria francesa durant la Guerra Civil espanyola a Andorra? Per què pensa que van venir? Van venir perquè els andorrans justament vam demanar que, per defensar la nostra neutralitat davant de la guerra, és a dir, per defensar el no entrar a una guerra, òbviament volíem que la gendarmeria evités un conflicte armat. Per tant, clar que preníem partit. O com ens hem mostrat amb totes les resolucions internacionals amb conflictes armats? Altra cosa és que nosaltres no defensem l'inici d'una contenció armada o d'un conflicte armat, que això és justament la base de la neutralitat. Però no podem estar defensant el que no s'actua davant d'un conflicte armat. I jo crec que aquí està el malentès quant la neutralitat.

Andorra és neutra en el sentit que no entrarà mai en guerra amb un altre país, però Andorra no pot ser aliena al fet que hi hagi països que entrin en guerra amb un altre. I, per tant, la neutralitat mal entesa —com des del meu punt de vista, vostè la té— és aquella que diu: escolti, que s'agredeixin entre ells i nosaltres no opinem. Nosaltres hem d'opinar. Nosaltres el que no farem és entrar en una guerra, òbviament no amb Rússia, òbviament amb ningú, perquè com vostè deia no tenim exèrcit ni tenim la capacitat, però tampoc tenim l'ambició. Però escolti, és que vostè el que ens està dient, i ja no solament aquí, sinó també a molts mitjans, és que el que ha de fer Andorra és no prendre posició ni a favor ni en contra. És a dir, tampoc en contra de que hi hagi una guerra. I això perdoni, però això és que és del tot —i perdoni si l'ofenc— però és del tot surrealista.

És que vostè quasi, quasi que pren —si es fixa amb el discurs d'extrema dreta d'Europa— les posicions justament dels partits d'extrema dreta, que són pro Rússia, i aquesta... I jo no tinc res en contra de Rússia, tinc en contra d'aquells que inicien una acció armada contra un país. És aquest el fet. Vostè ja ens demostra cada vegada de qui poua la seva ideologia. Ja ens ho va demostrar amb un discurs copiat del senyor Zemmour, i ara ens ho torna a demostrar alineant-se cap a posicions d'extrema dreta.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Enseñat.

És el torn de Govern. Després vostè, senyora Montaner.

El Sr. Xavier Espot:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

No pretenc eternitzar el debat, però tampoc vull que es diguin coses que no són certes. I per tranquil·litat de tots aquells que votarem favorablement a aquest Projecte de Llei avui, no és cert que Andorra no s'hagi posicionat mai en els conflictes internacionals. I això no està renyit amb la neutralitat, com li explicava el senyor Carles Enseñat. Andorra i el Govern d'Andorra es va posicionar molt clarament, per exemple, en el cas del conflicte d'Iraq de l'any 2004, o es va posicionar també molt clarament en el cas de la independència de Kosovo i, per tant, del conflicte de l'antiga Iugoslàvia. Per tant, si us plau, senyora Montaner, a banda de recordar-nos el *Manual Digest*, crec que també hauria de consultar la nostra història recent, perquè crec que li donaria també una visió una mica més completa, diguem-ne, de la realitat i de les decisions que s'han de prendre en cada moment.

I no s'equivoqui, garantir la seguretat de la nostra població i de la nostra ciutadania és estar al costat d'aquells que sempre ens han defensat i aquells que sempre ens han defensat són els nostres països veïns: Espanya i França, per extensió la Unió Europea, i per extensió, l'Aliança Atlàntica. Aquests són els països que, en cas de dificultat o en cas d'agressió, hi recorrerem perquè ens ajudin i, per tant, també en aquest cas havíem de respondre ràpid a la seva demanda d'ajuda perquè, a més a més, és una demanda perfectament legítima i conforme als principis inspiradors del nostre ordenament jurídic. I tampoc s'equivoqui, perquè aquesta pretesa equidistància que vostè ens ha volgut demostrar avui no és equidistància. Una no presa de posició és una presa de posició. I vostè, amb el discurs que està fent avui, ha estat deixant molt clar a favor de qui està.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Espot.

Iniciem el torn un altre cop dels grups. Per vostè, senyora Montaner, té la paraula.

La Sra. Carine Montaner:

Sabeu que m'estranya? Que vivim en una societat totalment binària. Una societat que ni recorda la història a nivell mundial. És espantós. És espantós. Senyor Enseñat, vostè el que diu, que jo he plagiat el senyor Zemmour per dir només que hi hauria una inflació sense precedents... Miri, qualsevol economista us dirà que hi ha un risc d'inflació sense precedents. I el senyor Zemmour —no havia escoltat el seu discurs— però, si ha dit això, és que té raó! Com d'altres persones. És a dir, una inflació sense precedents, senyor Enseñat, tenint en compte els indicadors econòmics i, a més a més, ara, amb el greuge del conflicte Rússia-Ucrània, és una evidència. Ningú té el copyright de la frase "Hi haurà una inflació sense precedents".

Miri, francament, jo desitjo amb aquesta legislatura rebaixar una mica l'ego, veure realment els elements factuais, deixar de banda les emocions i veure realment el risc real, el risc real tant per la nostra població com pels membres de Govern. No ho voleu veure, no pas... sou lliures. Jo explico la meua visió, la meua de visió. Senyor Enseñat, miri, s'ha posicionat Andorra pel conflicte d'Iraq sense autorització de l'ONU? S'ha posicionat? S'ha posicionat per Síria? S'ha posicionat pels conflictes armats? No crec. Vam anar a nivell de les delegacions internacionals molts cops sense pronunciar-nos. Per què? Per guardar aquesta neutralitat que garanteix la protecció dels nostres ciutadans i la protecció, evidentment, del nostre país, del nostre estimat país. És el meu posicionament. Respecto totalment el vostre però hem de veure que hi ha conseqüències.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor Enseñat, teniu la paraula.

El Sr. Carles Enseñat:

Prometo, senyora síndica, que serà molt breu.

Miri, durant el conflicte d'Iraq justament, el nostre copríncep en aquell moment, Jacques Chirac, justament abanderava la posició antiguerres i molts de nosaltres vam anar a la manifestació antiguerres a Barcelona, que va ser la més multitudinària de l'època; molts de nosaltres en aquell moment sense càrrec polític. Però és que el nostre copríncep justament era el que abanderava la major posició i, el segon, l'altre copríncep, el copríncep episcopal, també abanderava la posició antiguerres, és a dir, no solament era el país qui l'abanderava, sinó que era els mateixos caps d'estat.

En relació amb altres conflictes, li recordo, per exemple, que Andorra sí que reconeix Kosovo i això, òbviament, no és guardar la neutralitat, perquè guardar la neutralitat seria no reconèixer-lo i nosaltres el reconeixem, cosa que no fan altres països, com per exemple Espanya, per altres raons. Però si guardessin la neutralitat, no el reconeixrien. Per tant, guardar la neutralitat no és ben bé el que vostè diu que és no posicionar-se a favor ni en

contra d'aquell que inicia o aquell que és agredit, és una altra cosa des del meu punt de vista. Però això és el meu punt de vista. Òbviament puc estar equivocat.

Quan li recordava les seves paraules amb relació al senyor Zemmour no era respecte una inflació més alta o més baixa, era sobre tot el seu discurs del passat debat al Consell General. Simplement per matisar-li. A partir d'aquí, jo no he fet cap comentari sobre cap plagi dels meus companys del Partit Socialdemòcrata. L'ha fet vostè. Jo en cap cas he fet cap comentari, simplement per matisar.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Enseñat.

Govern desitja intervenir?

Senyora Montaner. I anem acabant, si us plau.

La Sra. Carine Montaner:

Per al·lusions, senyor Enseñat. A veure, dir si vostè ha plagiat a qui, allà, ha copiat... És que, mira, sembla un pati d'escola, us asseguro (riu). És que sembla un pati d'escola. Jo estic espantada del nivell d'aquesta legislatura.

La Sra. síndica general:

Senyora Montaner, vagi acabant, si us plau.

La Sra. Carine Montaner:

Sí, és a dir, fixi's, li poso un repte: que em digui del meu discurs a veure què he copiat del discurs del senyor Zemmour, que ni l'havia sentit, ni l'havia sentit. Senyor Enseñat, dir coses per rebaixar l'altre, menysprear l'altre per dir que tal persona ha plagiat, aquí, allà... És el vostre grup majoritari que va acusar el Partit Socialdemòcrata de plagi.

La Sra. síndica general:

Senyora Muntaner, si us plau, vagi acabant.

La Sra. Carine Montaner:

Sí, clar, això és intolerable, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Vagi acabant. Estem tractant un altre tema.

D'acord. Vistes les intervencions i en aplicació dels articles 74 i 113.2 del Reglament, procedirem a la votació a mà alçada.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Senyora secretària, ens dona el resultat, si us plau.

La Sra. Susanna Vela:

Sí, gràcies.

20 vots a favor, cap en contra i una abstenció.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovat el Projecte de llei.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Permeteu-me manifestar el meu més sentit i profund pensament d'acompanyament a la població ucraïnesa, que és la que està patint més en aquests moments.

Que tinguin un bon dia.

(Són les 12.50 h)

Diari de Sessions del Consell General

Carrer de la Vall, 9-13 – AD500 Andorra la Vella – Principat d'Andorra – Tel. (376) 877877 – www.consellgeneral.ad

Dipòsit legal: AND.342-2021